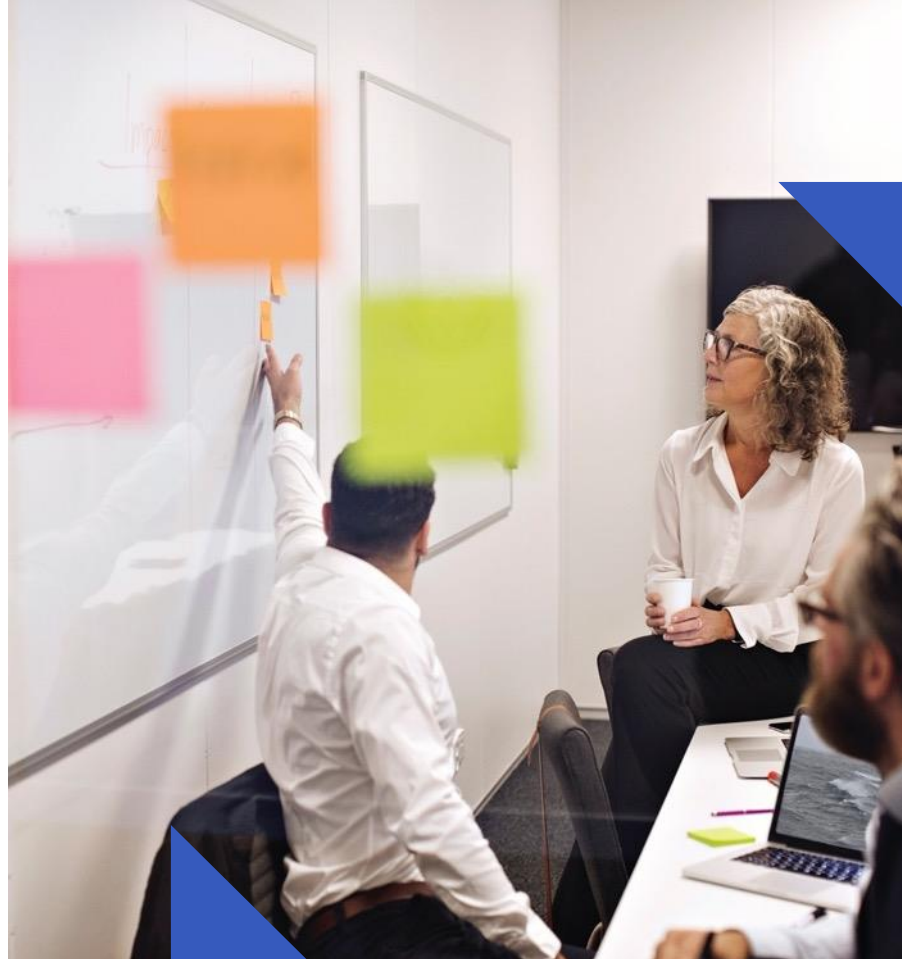

Digitalisaation vaikuttavuuden tilannekuvan jakaminen ja sen äärelle pysähtyminen – Systemisää & prosessikuvaus

Aini Räisänen, Petri Takala
Gofore Oyj

Digiohjelma

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Systemisää – lokakuu 2021

Systemisää

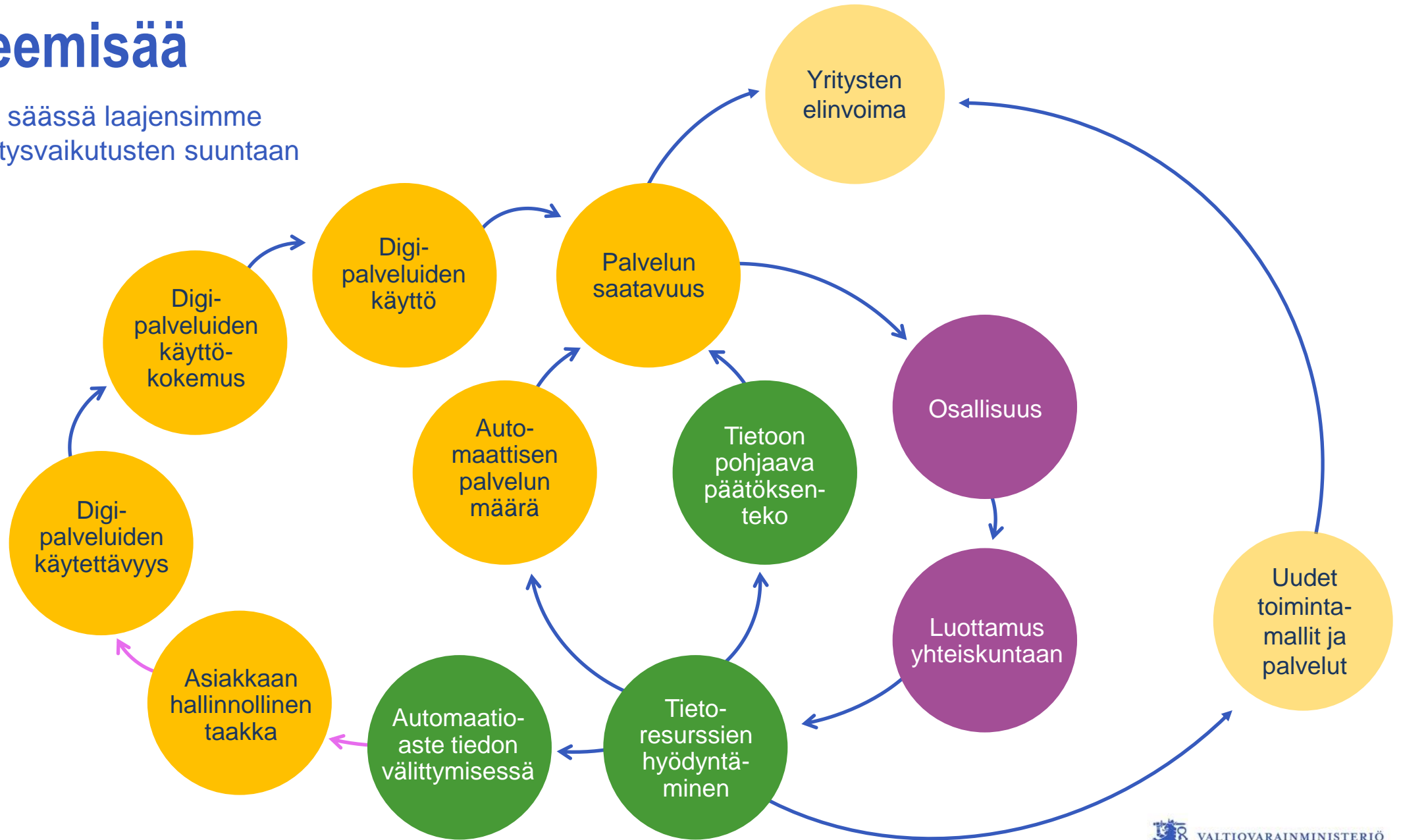
Digimurroksen kehä toimii yhteisenä digitalisaation kehittymisen ”sääkarttana”.

Tarkastelemme näitä:

- Mihin kohti karttaa havainnot osuvat?
- Millä tavoin havainnot vaativat tarkentamaan karttaa?

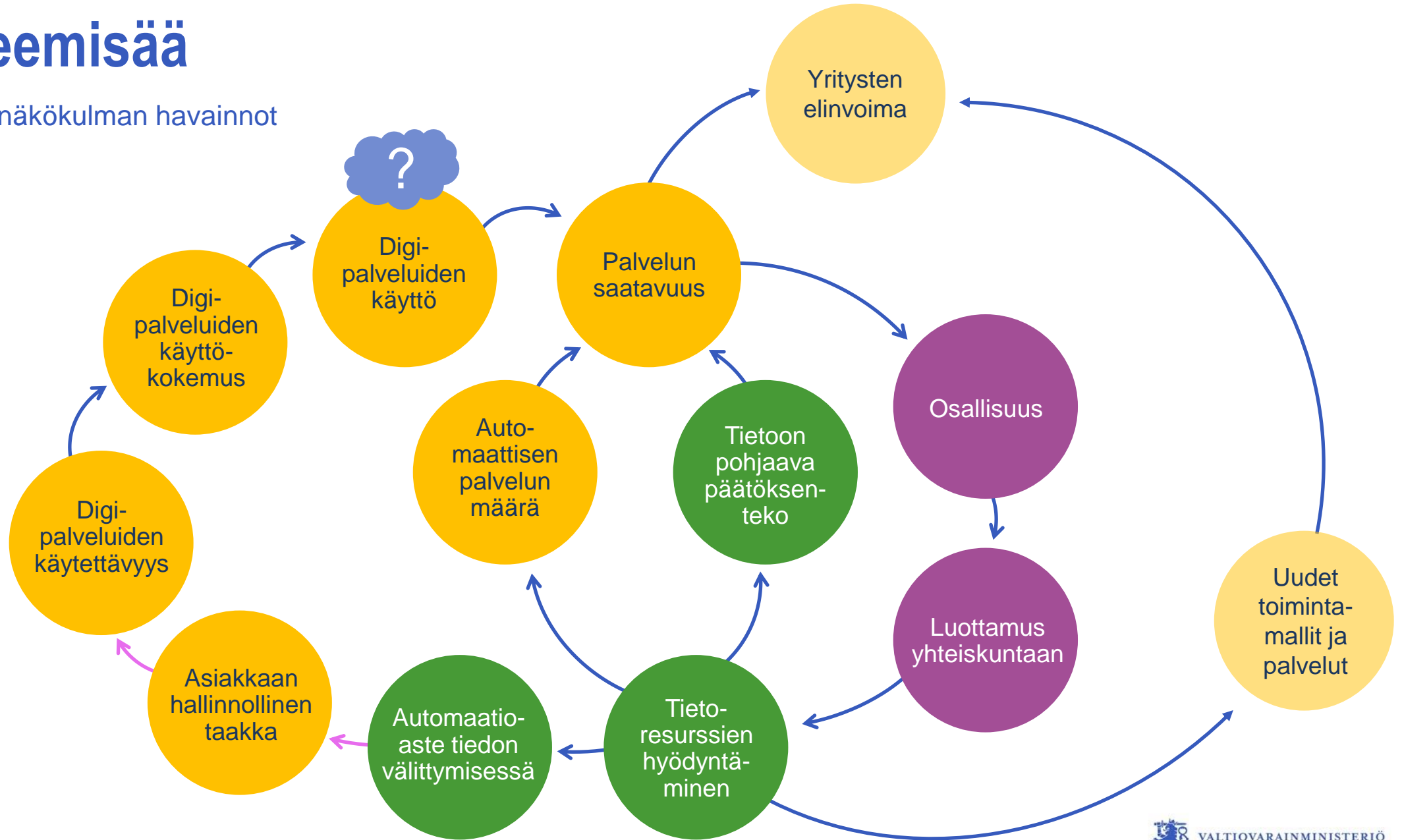
Systemisää

Kesäkuun säässä laajensimme karttaa yritysvaikutusten suuntaan

Systemisää

Kansalaisnäkökulman havainnot

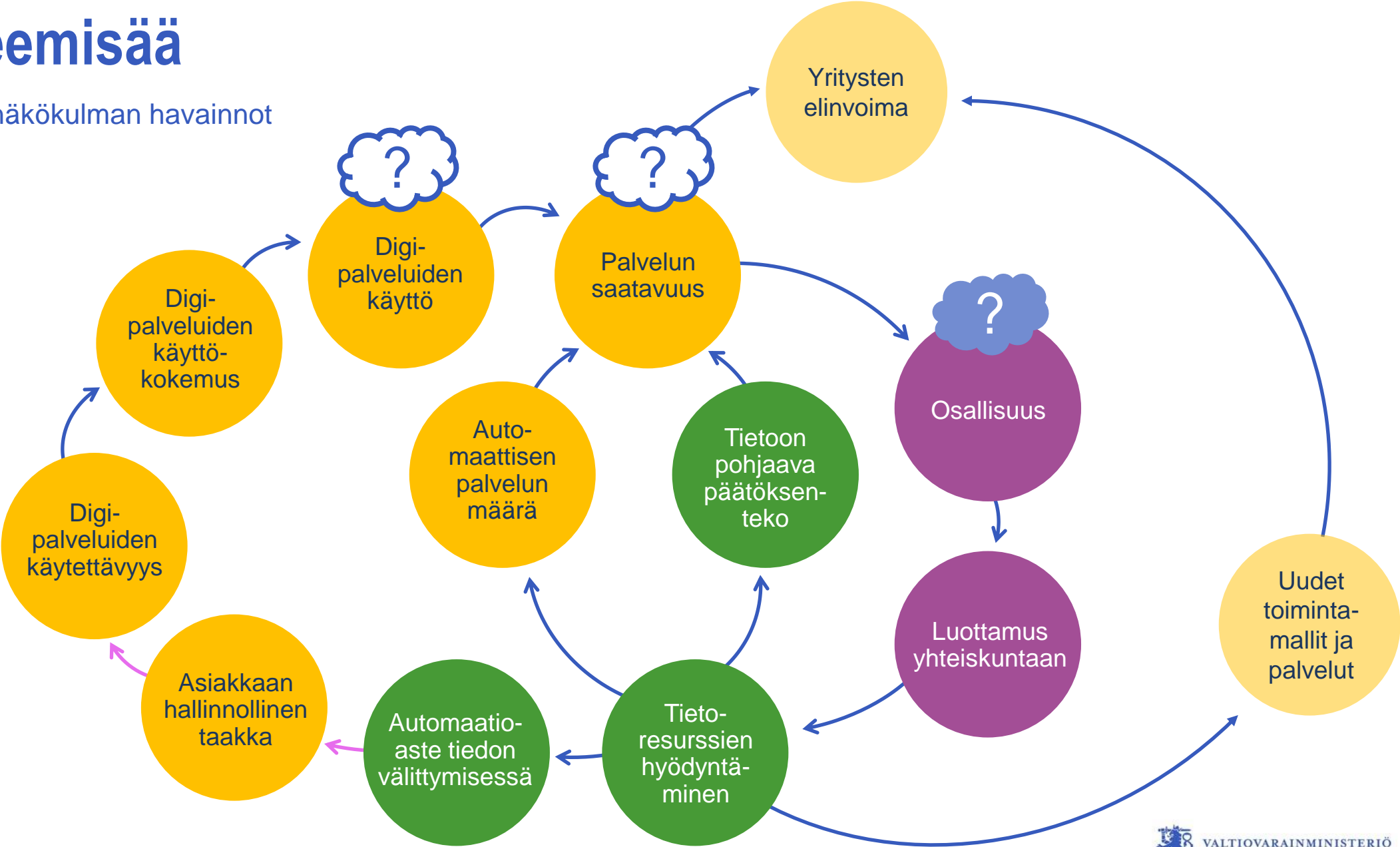
Systemisää

Kansalaisnäkökulman havainnot

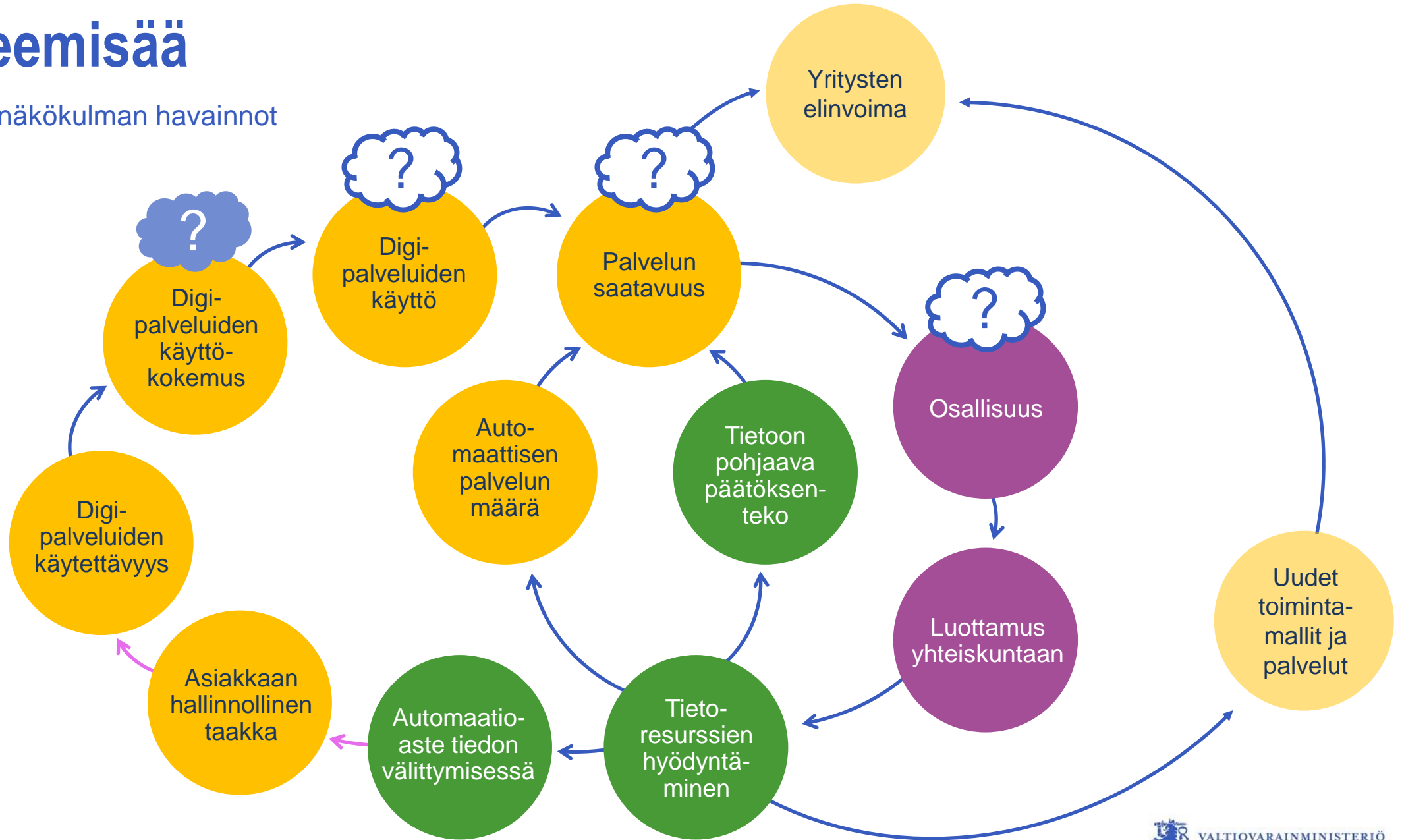
Systemisää

Kansalaisnäkökulman havainnot

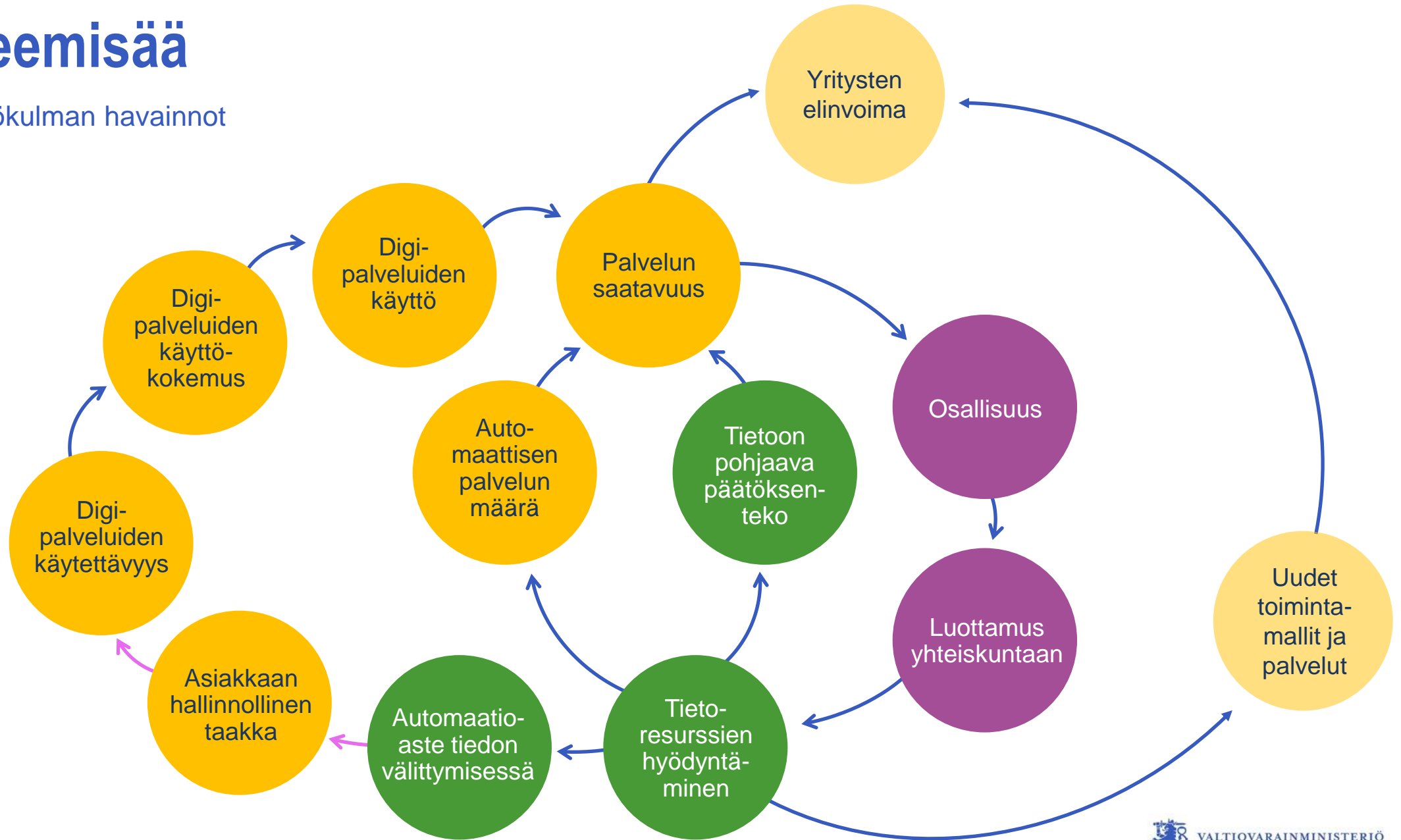
Systemisää

Kansalaisnäkökulman havainnot

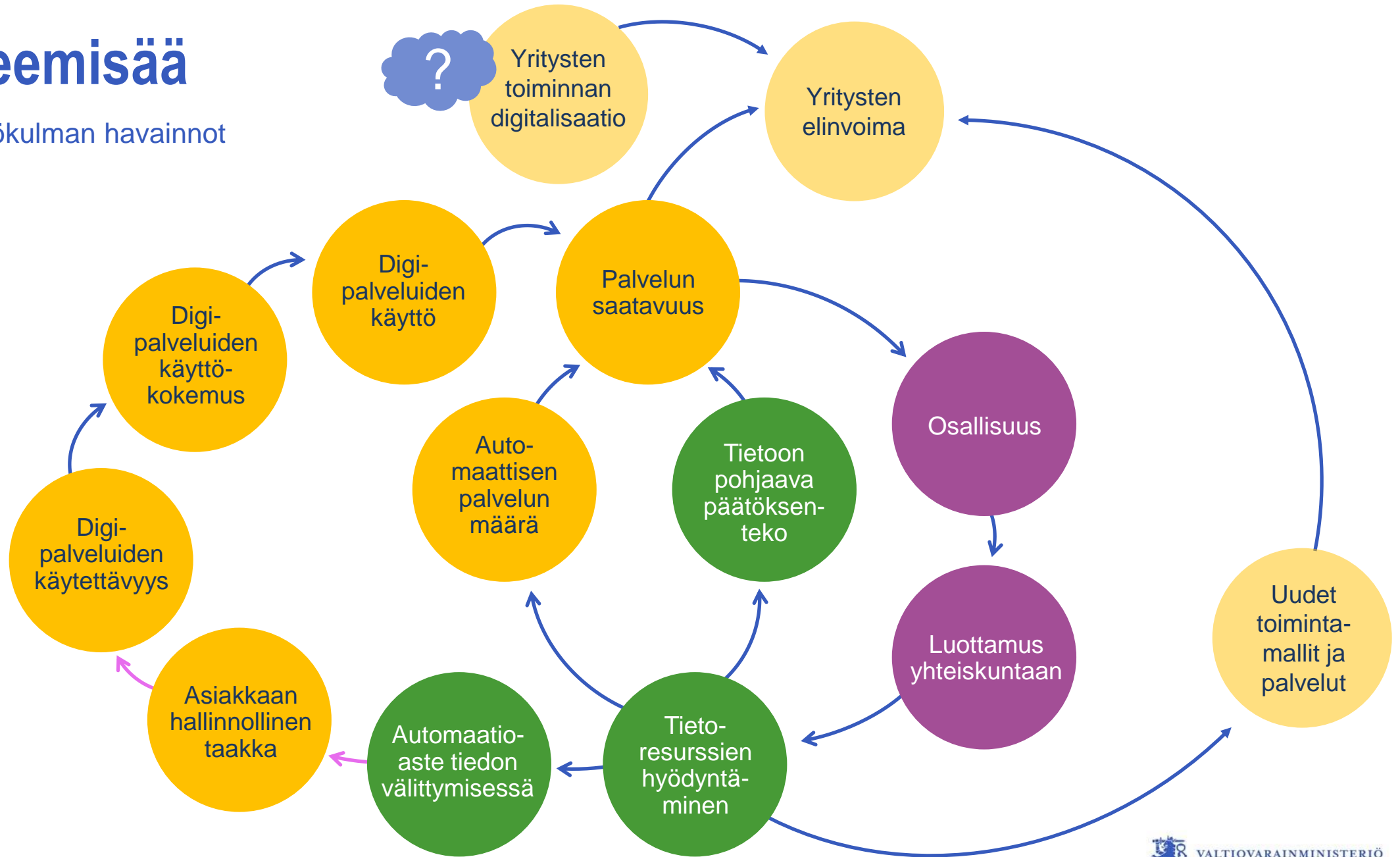
Systemisää

Yritysnäkökulman havainnot

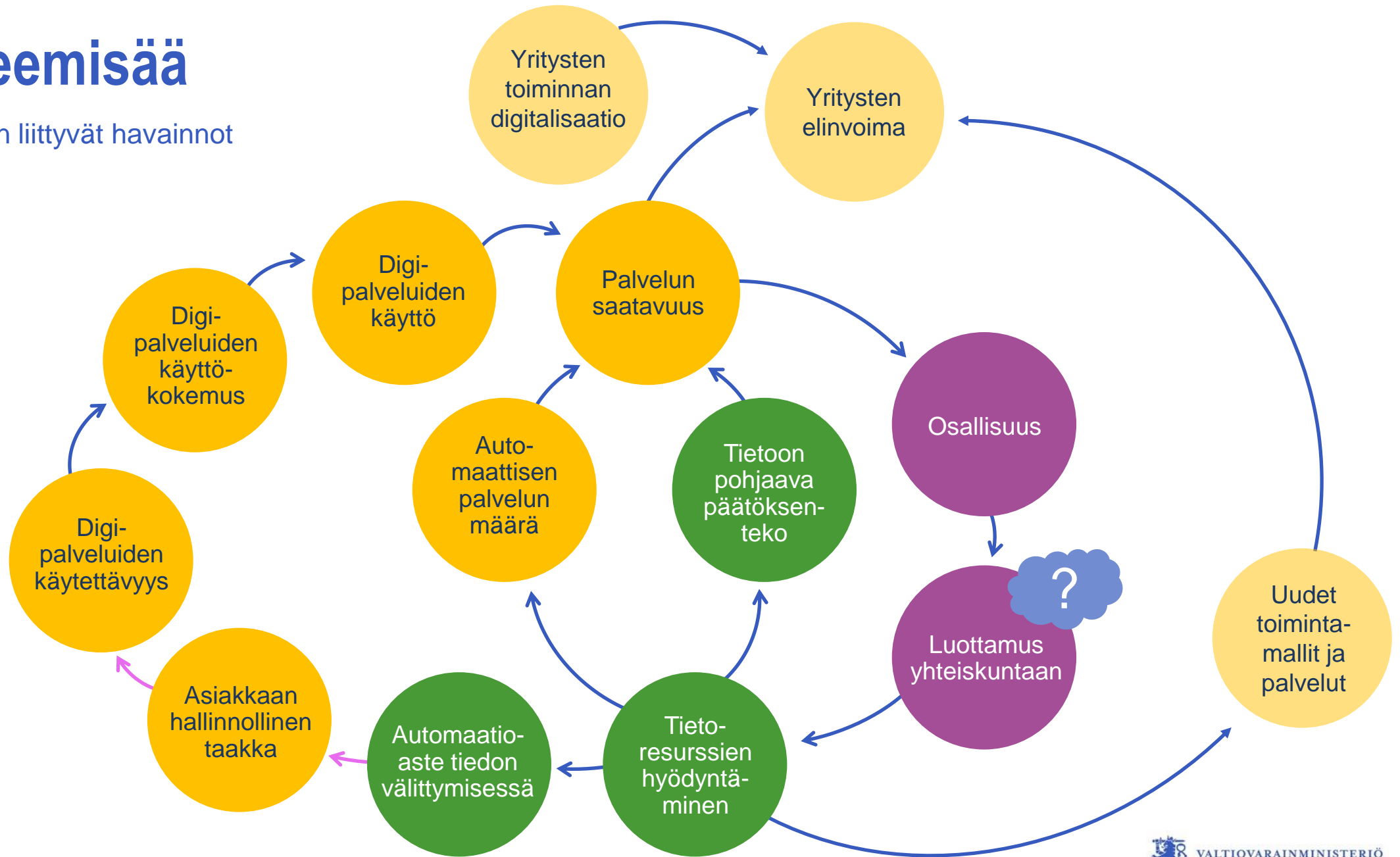
Systemisää

Yritysnäkökulman havainnot

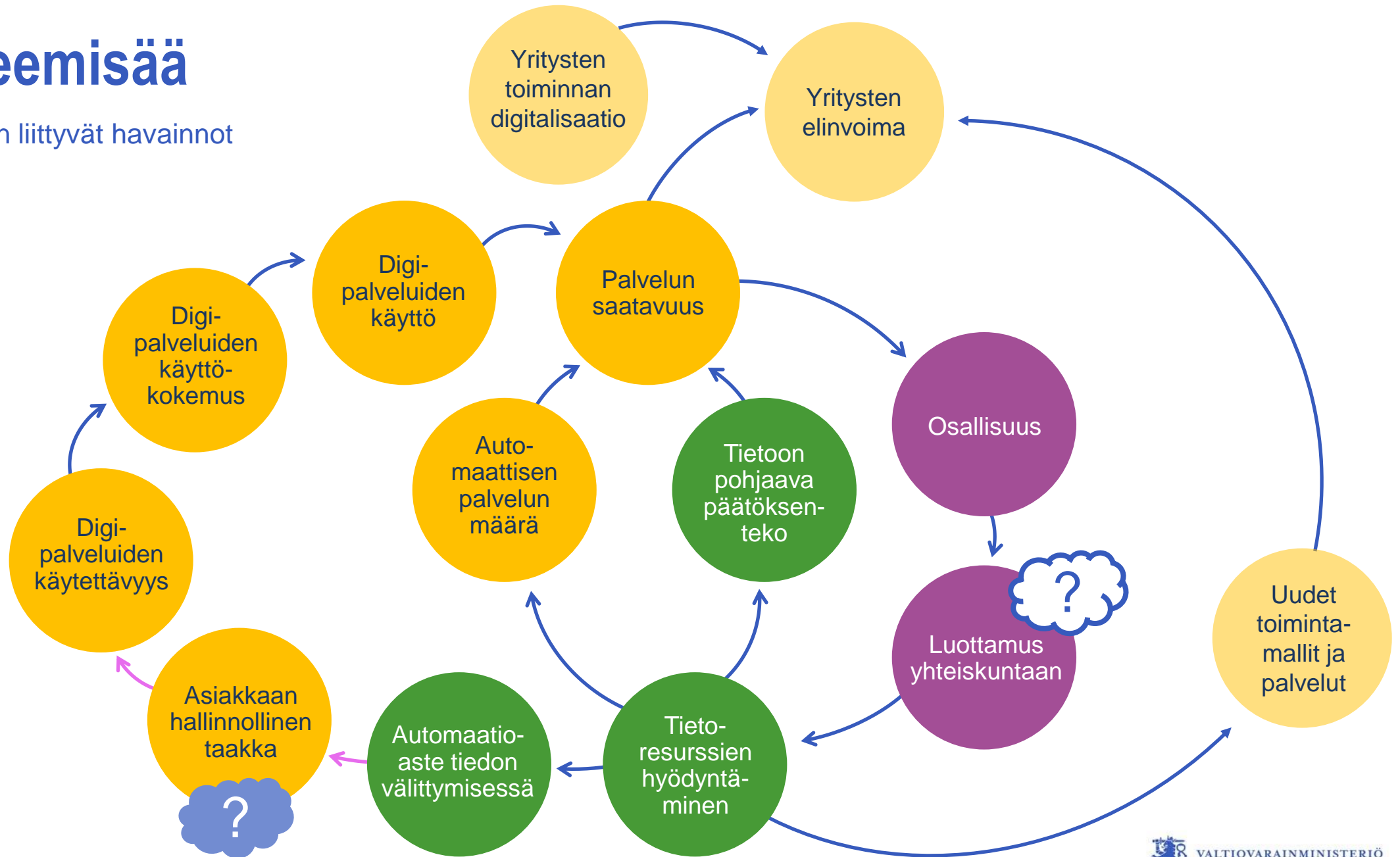
Systemisää

Palveluihin liittyvät havainnot

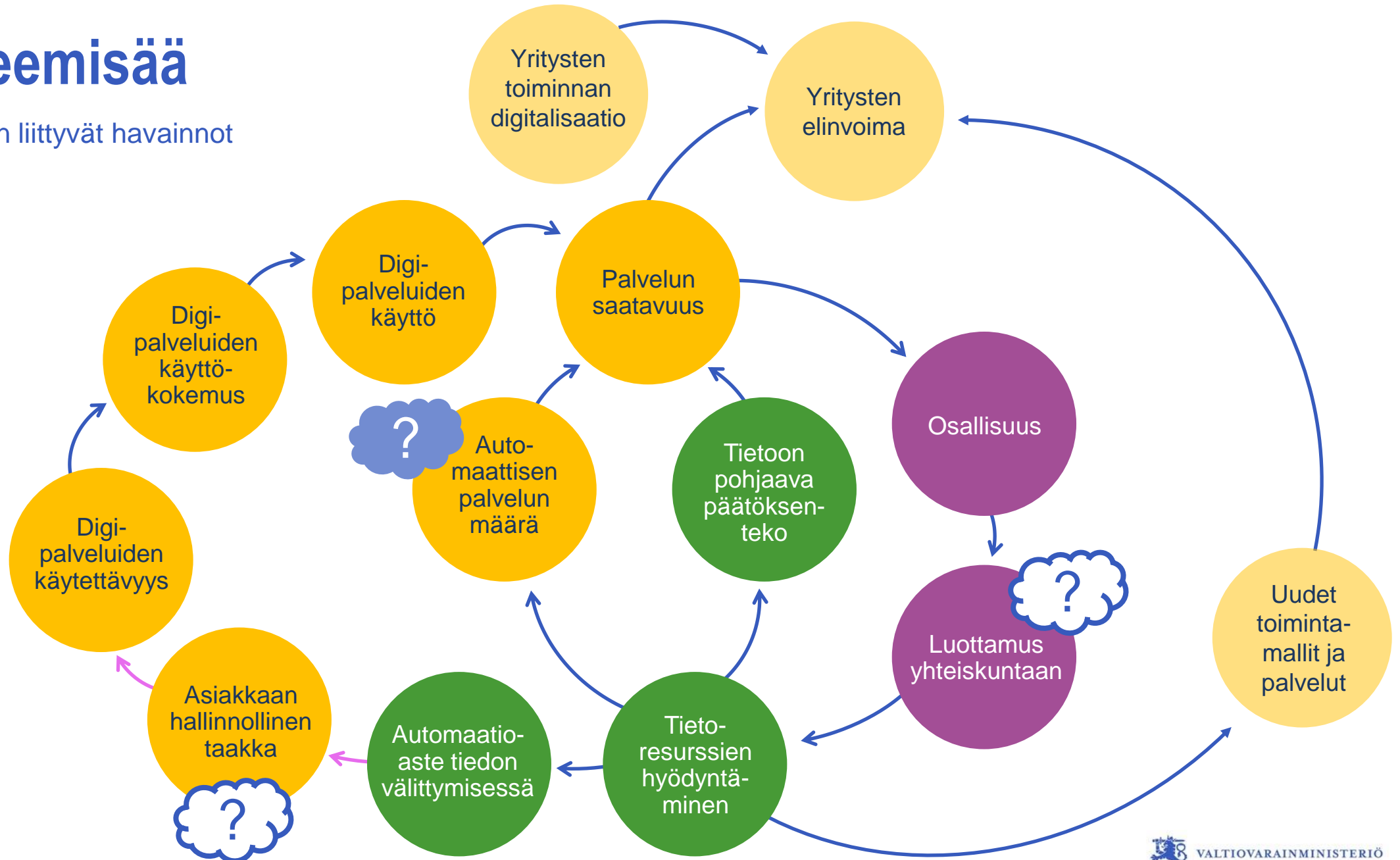
Systemisää

Palveluihin liittyvät havainnot

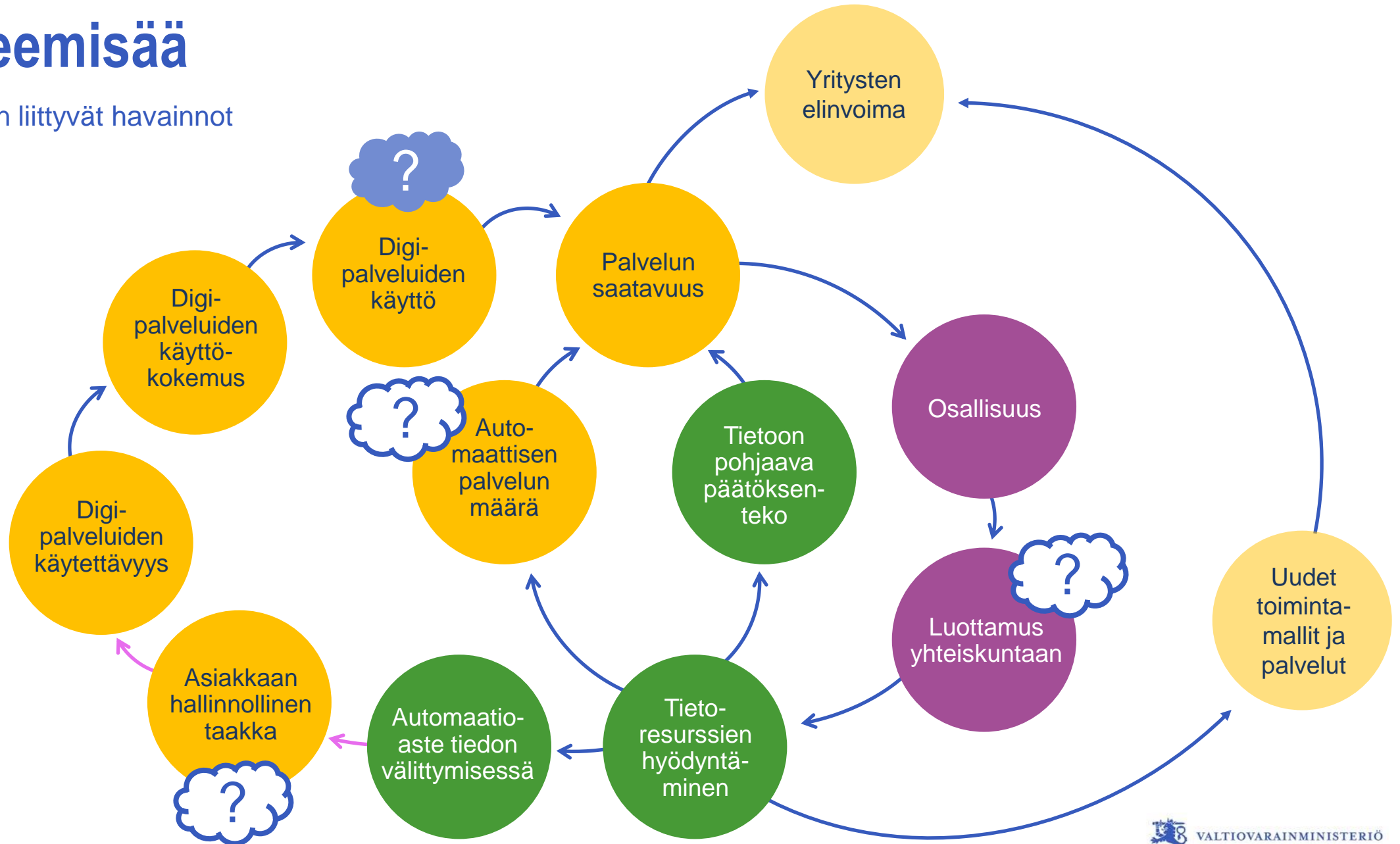
Systemisää

Palveluihin liittyvät havainnot

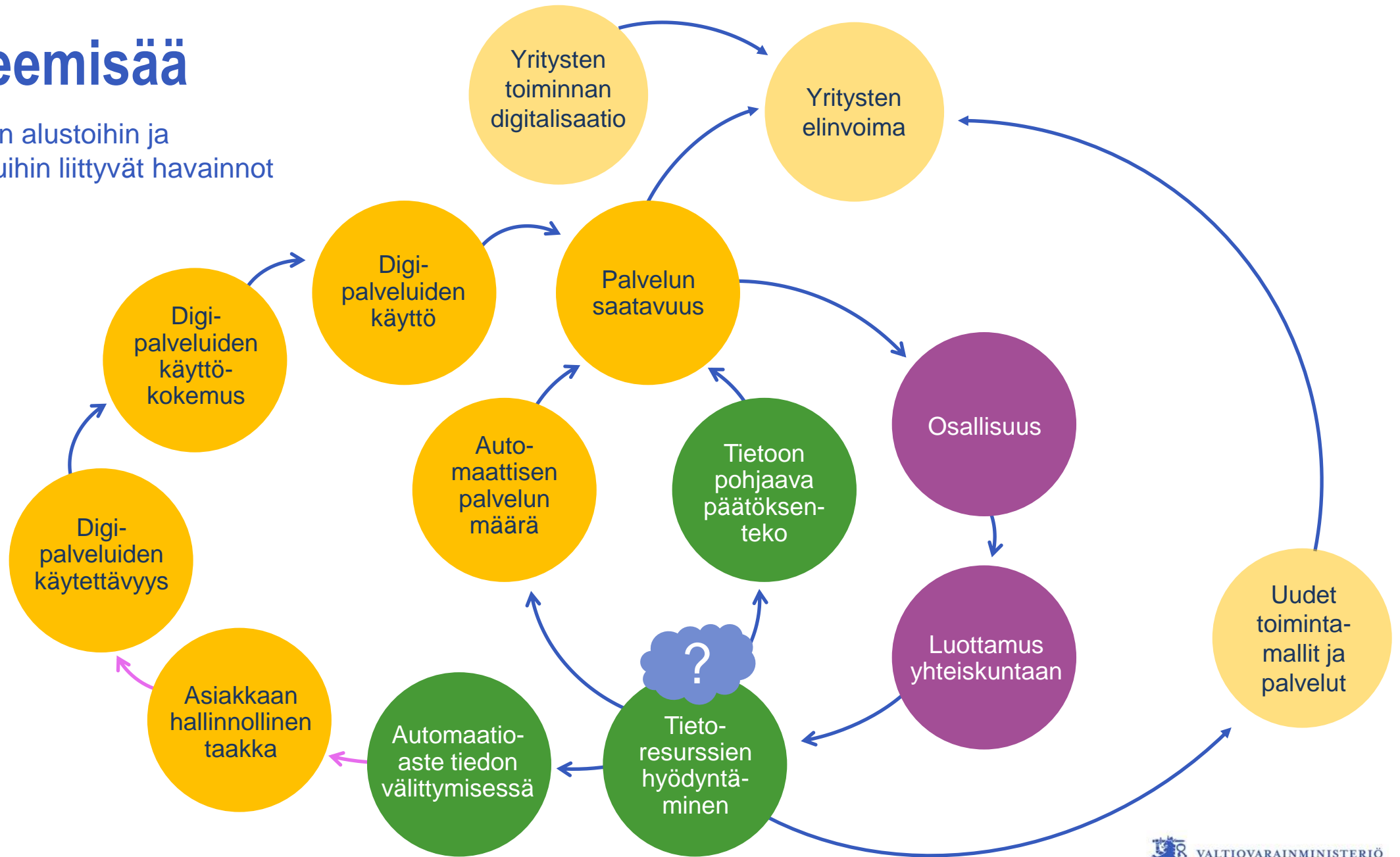
Systemisää

Palveluihin liittyvät havainnot

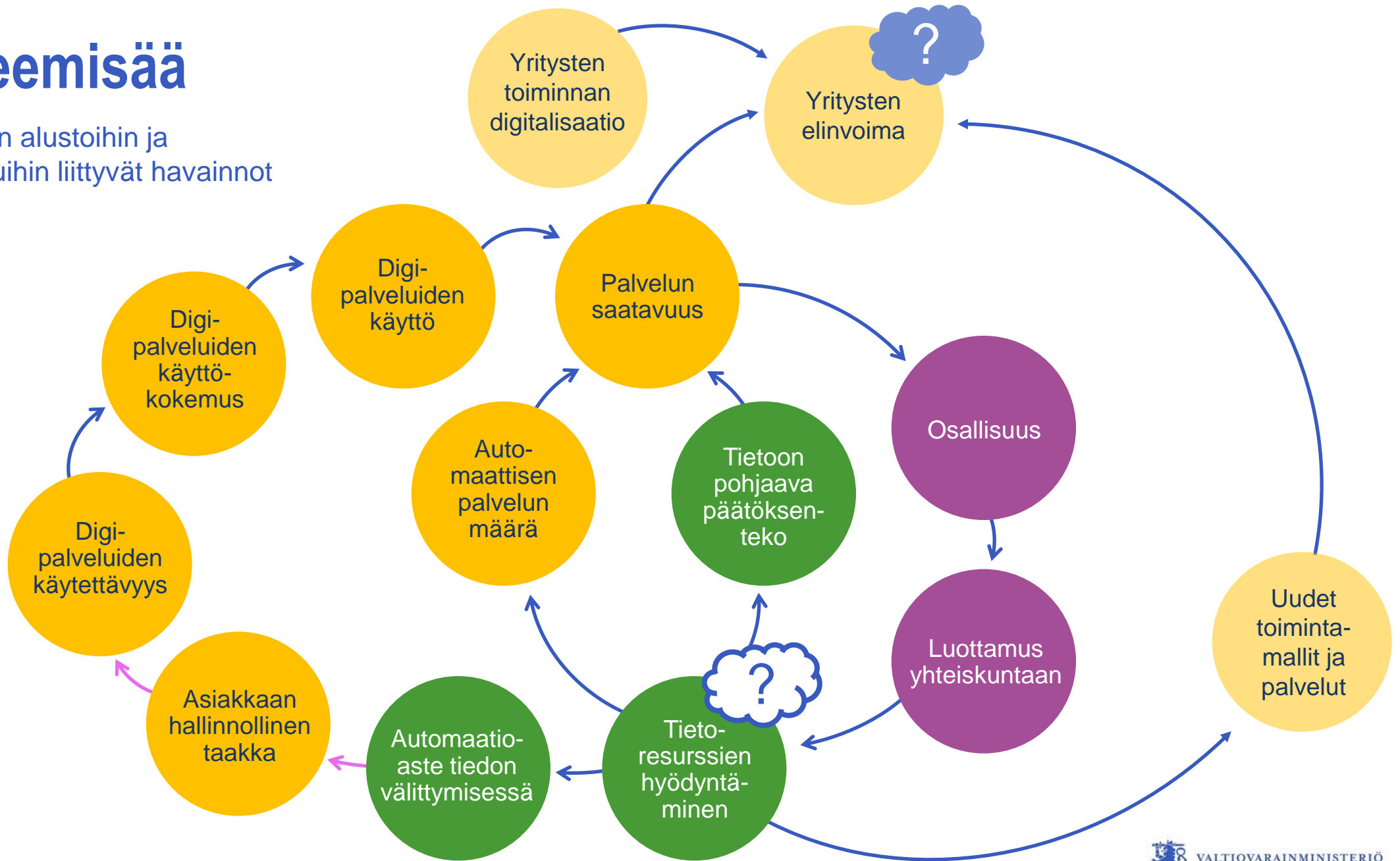
Systemisää

Strategisiin alustoihin ja tukipalveluihin liittyvät havainnot

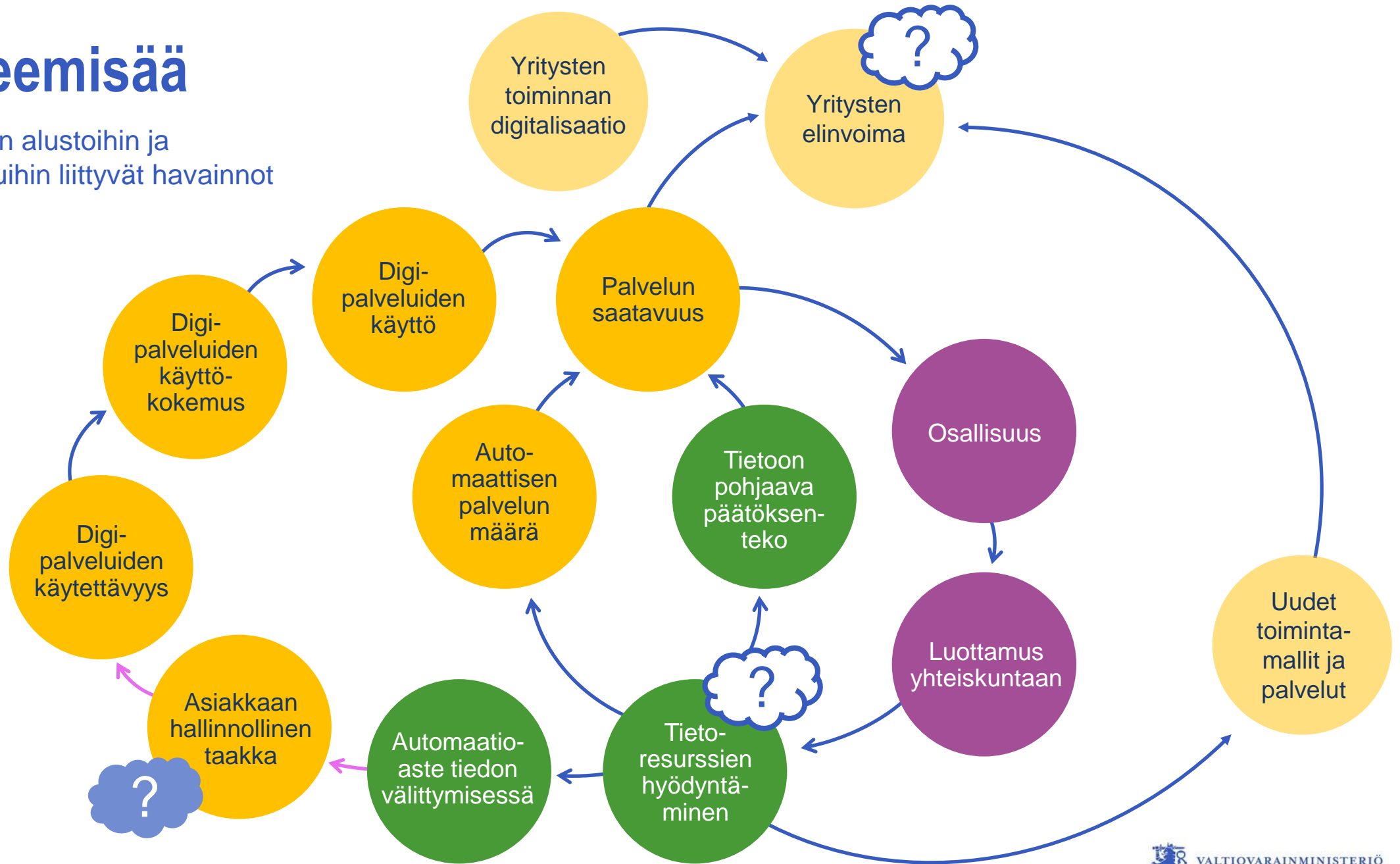
Systemisää

Strategisiin alustoihin ja tukipalveluihin liittyvät havainnot

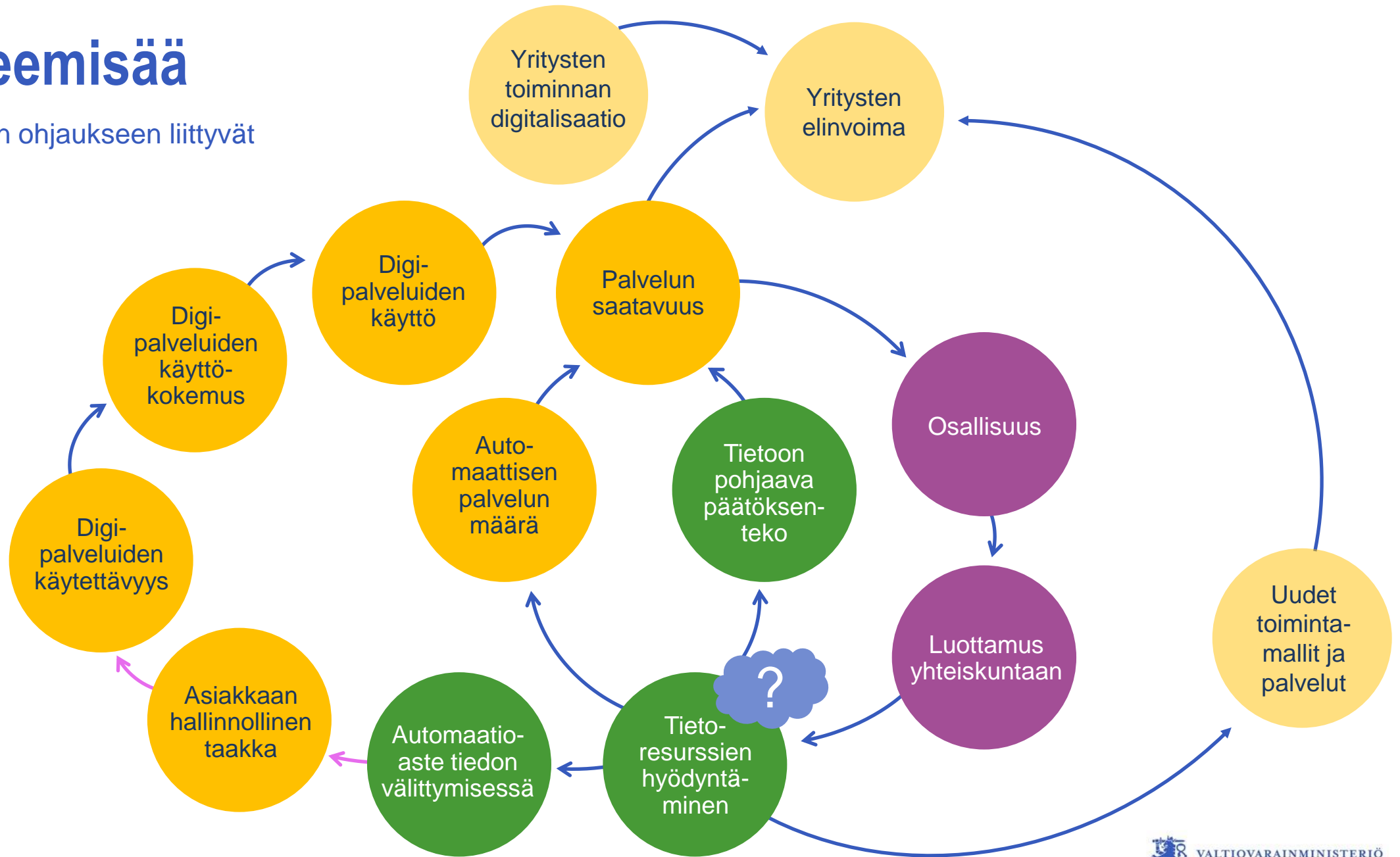
Systemisää

Strategisiin alustoihin ja tukipalveluihin liittyvät havainnot

Systemisää

Poliittiseen ohjaukseen liittyvät havainnot

Systemisää

Poliittiseen ohjaukseen liittyvät havainnot

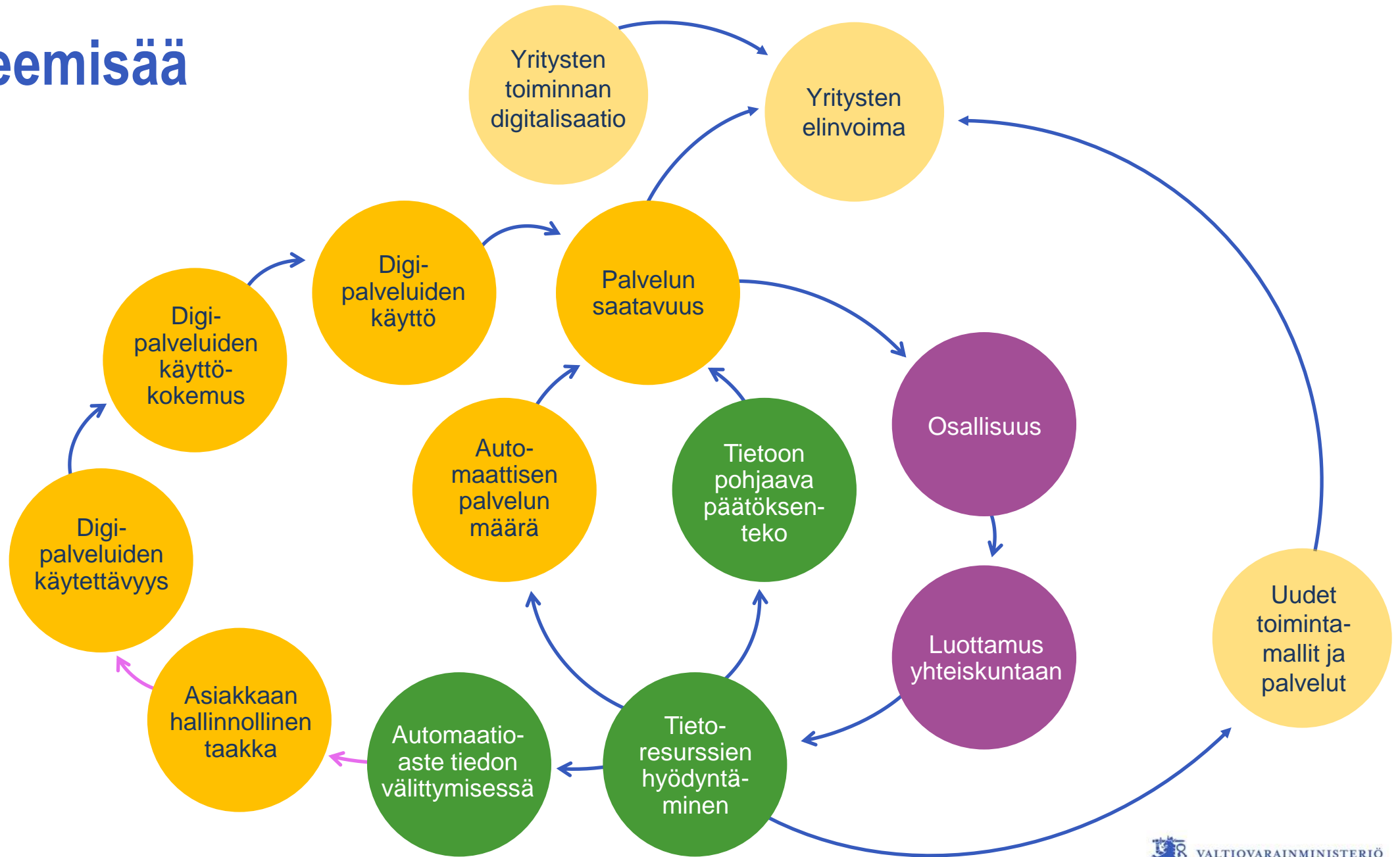

Systemisää

Poliittiseen ohjaukseen liittyvät havainnot

Systemisää

Digitalisaation vaikuttavuuden systemisen tilannekuvatyön toimintamalli

Digitalisaation vaikuttavuuden tilannekuva on strateginen työkalu kansallisten digitalisaation kehitysaktiviteettien kokonaiskuvan tarkasteluun

- Digitalisaation tilannekuva syntyy kahden erilaisen mutta toisiaan täydentävän prosessin yhteistuotoksena:
 - Vuotuinen digitalisaation teemojen rajausprosessi ohjaa mittariston sisältötyötä vuoden ajaksi strategisesti valittuihin aiheisiin. **Yhteisellä sosiaalisen prosessin dialogilla pyritään varmistamaan eri puolilla yhteiskuntaa tehtävien kehystoimenpiteiden systeminen kokonaisvaikutus.** Rajausprosessissa nojataan julkisen hallinnon strategiaan ja sovitetaan yhteen eri hallinnonalojen ajankohtaisia digitalisaatioteemoja.
 - Neljännesvuosittainen mittareiden kehitys- ja raportointiprosessi kerää mittareita ja selvityksiä sekä kehittää analytiikkaa vuotuisen tavoiteasetannan antamissa raameissa. Tilannekuvaa synnytetään sosiaalisen prosessin tulkintatyöpajoissa, joissa aineiston äärellä pysähdytään tarkastelemaan tuloksia ja täydentämään niitä kokemusperäisellä hiljaisella tiedolla.
- Tämä dokumentti on toisen mittaamis- ja käsittelysyklin julkaisu.

Digin tilannekuvatyön muodot ja hyödyt

Yhteistoiminnan muodot

- Tilannekuvan seurannan määrittely ja yhteistulkinta
- Mittarituotanto, mittarikehitys ja kokeileva analytiikkatyö
- Datan, jalosteiden ja tiedon ekosysteemi – alustamainen toimintamalli

Hyödyt

- Merkitys, osallisuus, tilannekuvaymmärrys, verkostovuorovaikutus
- Mittarityön kehittämisen tuki: ratkaisut, oppiminen
- Ekosysteemitomijan pääsy tietoon, vähemmän mutta vaikuttavampia kehityshankkeita

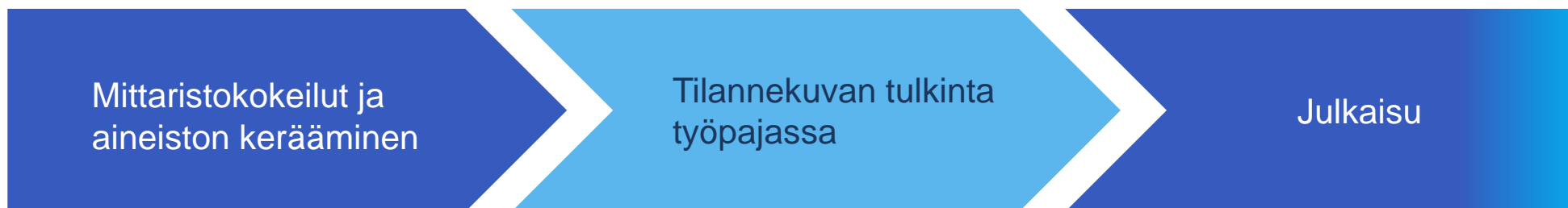
Digitalisaation tilannekuvan prosessi kiteytettynä

Tarkastelukulman ja mittaamisen tavoiteasetanta **kerran vuodessa**

Tilannekuvatarkastelun rajaus: julkisen hallinnon strategia ja systeeminen kokonaisuus

Tilannekuvan luominen aineiston ja tulkinnan yhteisprosessina **kvartaaleittain**

Jatkuvasti kehkeytyvä verkostotyö tavoiteasetannan raameissa, palautteita huomioiden

Datan ja aineistojen jatkuva kerääminen sekä yhteiset analytiikkakokeilut

Tarkemmat kuvaukset prosessin vaiheista

Digitalisaation vaikuttavuuden systemisen tilannekuvatyön toimintamalli

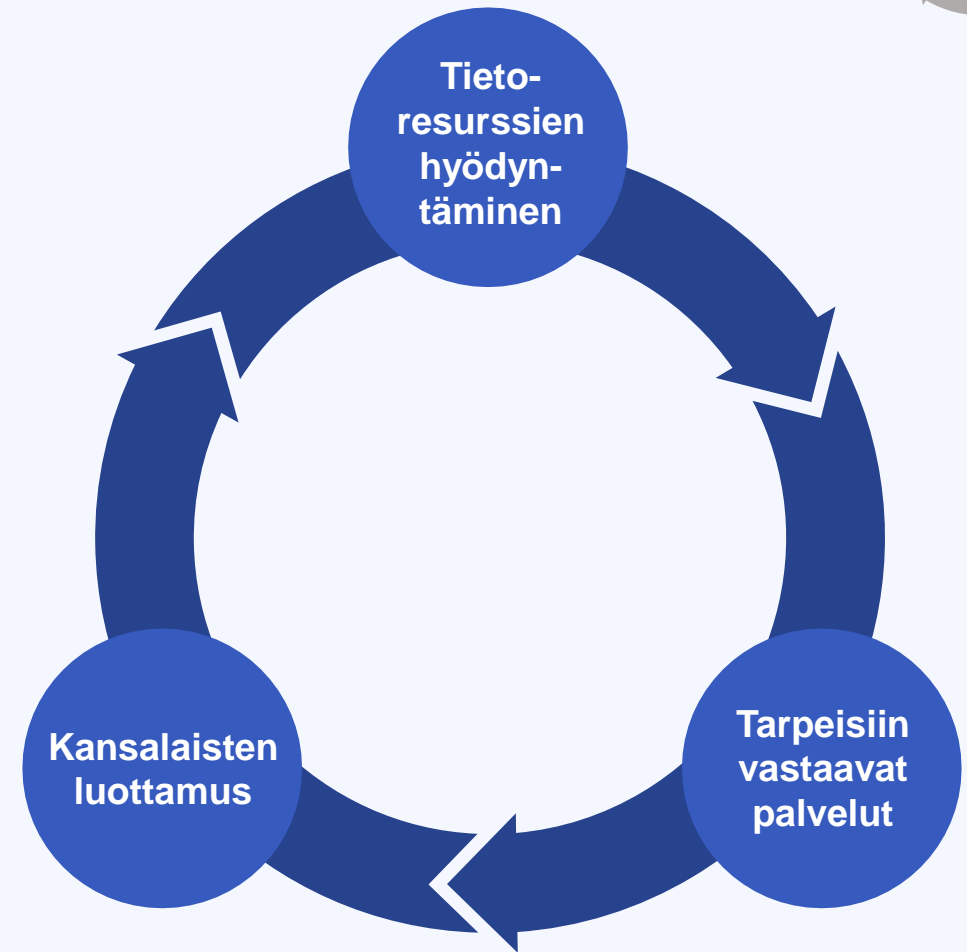
Johtamisen fokus

Digimurroksen kehä

Digimurroksen kehän tärkeäksi tehtäväksi tunnistettiin tietoresurssien hyödyntäminen

- digitaalisissa palveluissa
- tiedon liikkumisen palvelujen taustalla
- automaatioasteen kasvun mahdollistajana
- tietopohjaisen päätöksenteon perustana.

Tietoresurssien hyödyntäminen on edellytys sille, että pääsemme digimurroksen keskeiseen vaikutustavoitteeseen: **palvelut vastaavat tarpeisiin ja vahvistavat näin kansalaisten luottamusta** tiedon käytön mahdollisuuksiin.

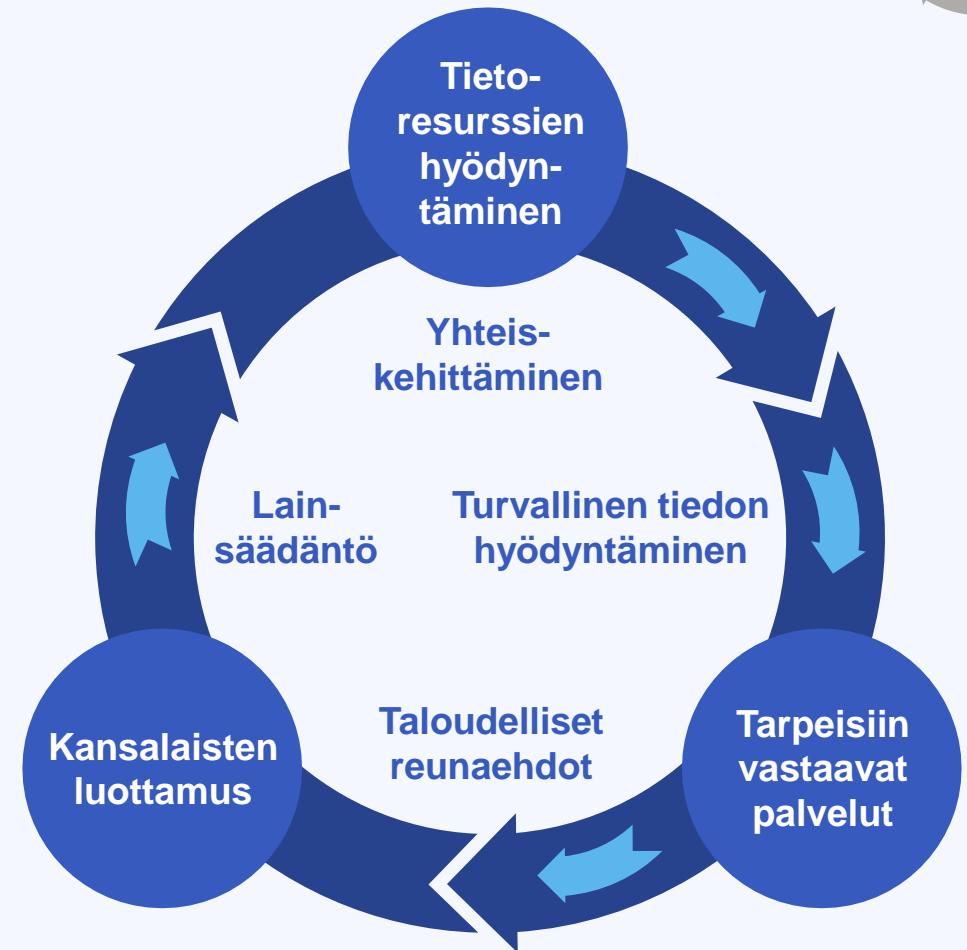

Johtamisen fokus

Digimurrosta vauhdittavat vivut

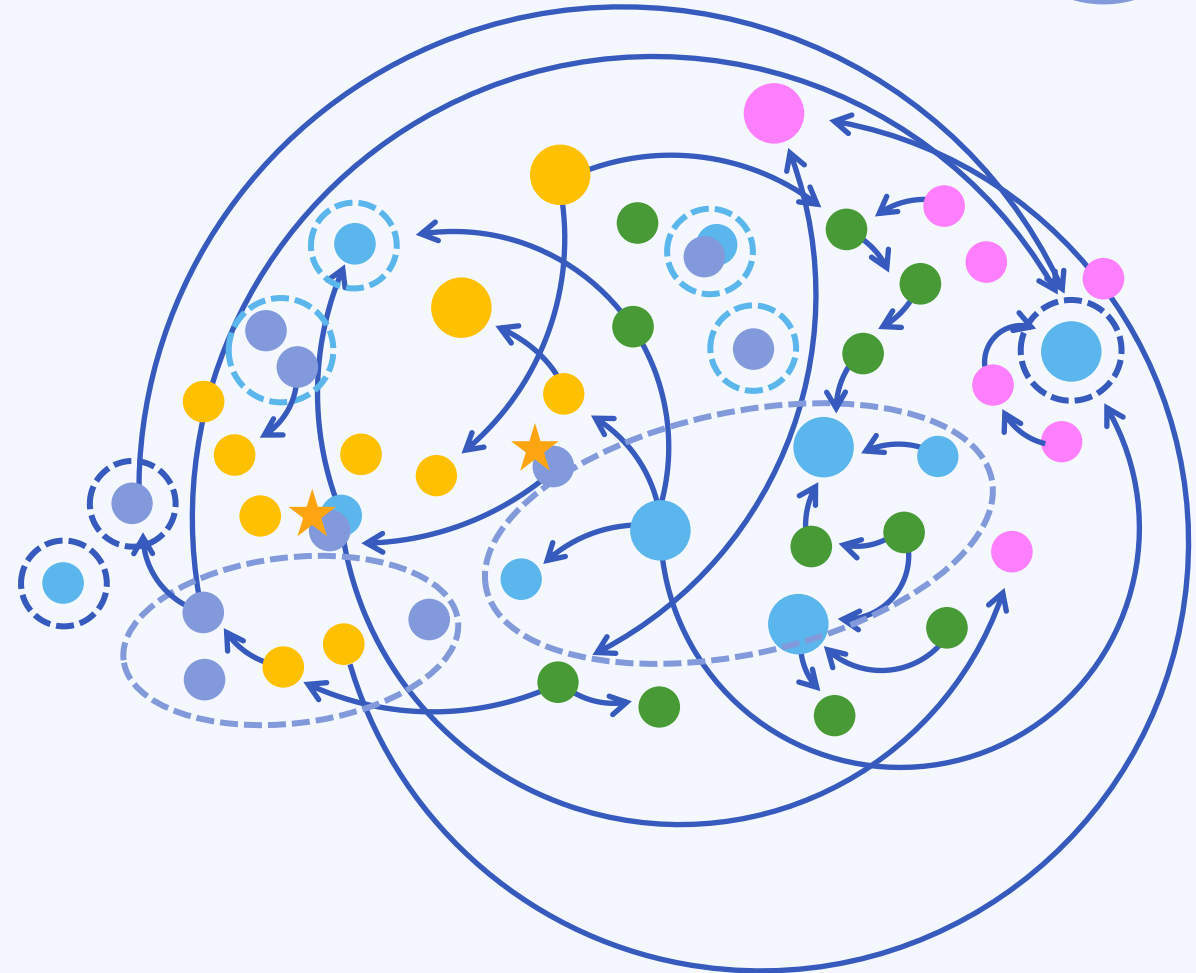
Neljän vauhdittavan vivun tehtävä on kiihdyttää positiivista tiedon käytön, palvelujen ja luottamuksen kehää.

Systemimalli ja sisällön fokusointi mitattaviin asioihin

- Yhteinen työskentely mahdollisti mitattavien asioiden (16 + 5) tunnistamisen.
- Lopputulos eroaa aiemmasta:
 - Hyvinvoinnin näkökulma ja palveluiden saatavuus nousivat välillisempien tavoitteiden ohi.
 - Luottamuksen mittaaminen nousi vahvempaan rooliin.
 - Kehityksen edellytykset otettiin laajemmin mukaan: lainsäädäntö, rahoitus, tiedon hyödyntäminen, automaatio.

Digitalisaation vaikuttavuuden tilannekuvatyön mittaamisen prosessi

Systemisessä mittaamis- ja tilannekuvatyössä **malli ja tulokset ohjaavat mittarien yhteistä tulkintaa, analysointikokeiluja ja mittarien kehitystyötä.**

Tilannekuvan luomisprosessi

Digitalisaation vaikuttavuuden systeminen tilannekuvatyö

Tilannekuvan luominen on tietoperustainen sosiaalinen prosessi.

Kokeiluvaiheessa organisaatiolta ei odoteta muuta panostusta kuin omien mittariensa jakamista sekä osallistumista yhteiseen tulkintaan.

Digitalisaation vaikuttavuuden systeminen tilannekuva (vuosittain päivittyvä, suunnittelukauden tärkeimmät asiat)

Mittari-
tulokset

Tutkimukset
ja analyysit

Osallistujat:
– toimijatieto
– kokemus

Toimen-
piteiden
edistyminen

Tilannekuvatyöpaja

Näkemykset + Dialogi + Tulokset

Yhteinen
tulkinta,
palaute

Analytiikan ja
mittarituotannon
ohjaus

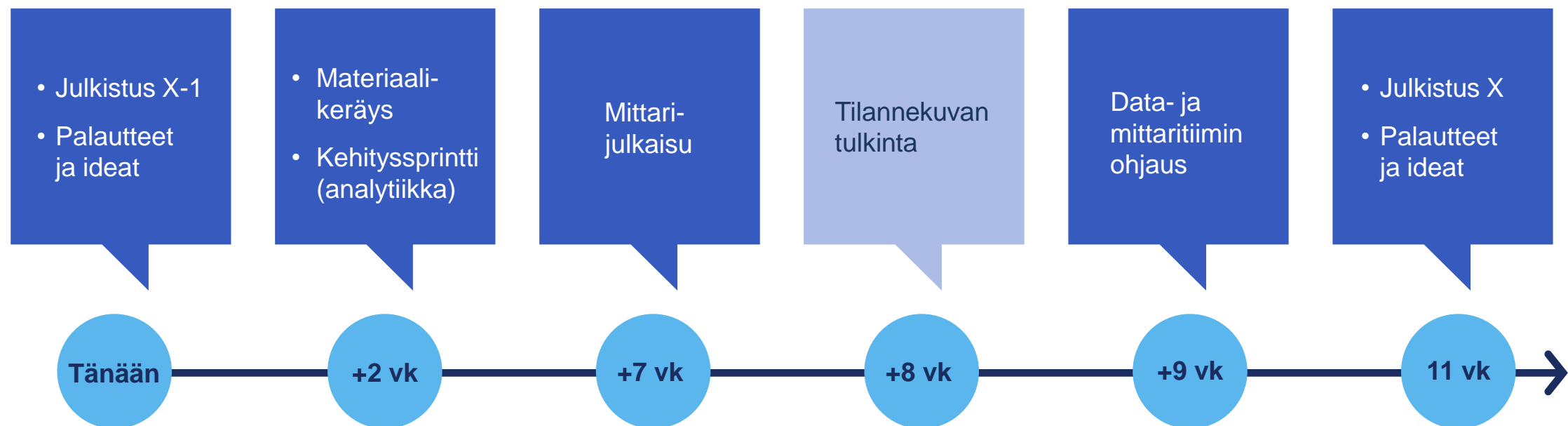
Kehitys-
tarpeet,
toimijuus

Toimenpiteiden
tukemisen
tarpeet

Dokumentoitu
jaettu tilannekuva

Tilannekuvan yhteiskehittämisen kvartaaliprosessi

Aineistolähteet

Kansalaisen näkymän tilannekuvatyössä käytettyjä lähteitä

1/2021 – 1. julkaisu

- VM: Kansalaisten digitaidot -selvitys 2020
- VM: Palvelujen saavutettavuuskysely osana digipalvelulain seurantaa 2/2021

2/2021 – 2. julkaisu

- Digiosallisuusselvityksen väliraportti: <https://tietokayttoon.fi/-/digiosallisuus-suomessa>

Datalähteet, 2. julkaisu

- Tilastokeskus: *Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö -tutkimus 2015–2020*, Tilastokeskus, linkki v. 2020 aineistoon: [Tilastokeskus - Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö 2020 \(stat.fi\)](https://tilastokeskus.fi/viestintatekniikan_kaytto_2020)
- Sotkanet – tilastohaku: Palvelut ja resurssit: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku?indicator=s9Y3tE5PAgA=®ion=s07MBAA=&year=sy5ztDbS0zUEAA==&gender=t&>

Yritysten näkymän tilannekuvatyössä käytettyjä lähteitä

1/2021 – 1. julkaisu

- Digiosaamisella kohti onnistumista – yritysten ja yhteisöjen digituki, Digi- ja väestötietovirasto (Minna Piirainen, Mirva Gullman) – 5/2021
- Suomalaisten pk-yritysten digiosaaminen – tutkimus, Suomen Yrittäjät / Elinkeinoelämän keskusliitto (Joonas Mikkilä, Mika Tuuliainen) – 2019
- Pk-yritysten opit digitalisaatiosta 2020 Miten digitalisointi on auttanut pk-yrityksiä menestymään?
- Suomen Yrittäjät / EK – 1/2021

2/2021 – 2. julkaisu

- ETLAn Digibarometri – kesäkuu 2021

Datalähteet, 2. julkaisu

- Tilastokeskus: ”Tietotekniikan käyttö yrityksissä” - [Tietotekniikan käyttö yrityksissä muuttujina Vuosi, Henkilöstön suuruusluokka ja Tiedot. PxWeb \(stat.fi\)](#)

Strategisten alustapalvelujen tilannekuvatyössä käytettyjä lähteitä

1/2021 – 1. julkaisu

- –

2/2021 – 2. julkaisu

- Suomi.fi-palvelujen käyttö, DVV – kesäkuu 2021
- Yrityksen digitalous, PRH & Vero – elokuu 2021
- Julkisen hallinnon tiedonhallintakartta, valmistelun tilanne 9/2021, VM

Datalähteet, 2. julkaisu

- Findata/THL, Findatan avoin data:
<https://findata.fi/tietoa-meista/paatokset/#tietoluvat2021>
- Sotkanet: Terveystieteiden tutkimuskeskus, organisaatioiden välisen tiedonvaihdon toimivaksi kokeneet lääkärit:
<https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/metadata/indicators/3969>

Poliittisen ohjauksen ja politiikkatoimien näkymän tilannekuvatyössä käytettyjä lähteitä

1/2021 – 1. julkaisu

- Kuntaliitto: kuntapäätäjätutkimus 2: valtuustokauden asiat ja talouden tasapaino (Marianne Pekola-Sjöblom) – 5/2021
- Kuntaliitto: kuntapäätäjätutkimus 1: elinvoimaisuus ja hyvinvointi (Marianne Pekola-Sjöblom) – 2/2021
- OECD: Drivers of Trust in Public Institutions in Finland, VM 5/2021

2/2021 – 2. julkaisu

- Teknologianeuvottelukunnan raportti – kesäkuu 2021
- Ministerityöryhmän julkistus 2.9.2021

Datalähteet

- –